

# РУСЛАН

Виходить у Львові що дня крім неділя і руских свята о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунжини). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламыці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

## Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

### в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор.  
на пів року . . . . . 10 кор.  
на чверть року . . . . . 5 кор.  
на місяць . . . . . 170 кор.

### За границею.

на цілий рік . . . . . 16 рублів  
або 36 франків  
на пів року . . . . . 8 рублів  
або 18 франків  
Пощиновоє число по 10 сот.

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не дозьмеш милости і віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

## Станиславівський владика.

Після трьох літ непевности та безладу в станиславівській єпархії, дочекали ся нарешті Русини номінації нового єпископа в Станиславові. Час того вакансу був тяжкий для нашої народно-церковної справи, а завдання, які чекають нового владика, також не легкі. Однак особа нового єпископа о. Гр. Хомишина подає надію, що ті справи уладять ся на добро Церкви і народа.

Молодий ще наш новий владика і виріс сказати-б, наче зіпід землі — так скоро перебіг єрархічну драбину, осягнувши високе церковне достоїнство. З молоденького катехита і сотрудника в Станиславові, яким був заледви ще перед чотирма роками, став на короткий час адміністратором коломиїської парохії, щоби зайняти відтак відвічальне і почетне становище ректора семинарії у Львові. В тім часі ми виступали нераз навіть з острою критикою его діяльності і ще тепер з жалем згадуємо сю подію, що коломиїська бурса перейшла в кацапські руки підчас его адміністрації. Однак ми мали нагоду пересвідчитися, що він ділав завсігди в найліпшій вірі, а наражував ся хіба браком досвіду та надмірною, сказати-б, ревністю в прямованю до завдань свого звання. Небавом о. Хомишин виявив, що уміє знаменито орієнтувати ся серед людей і обставин, а своїм повним такту і рішучості поведень підчас сецесії руских академиків що-до становиска богословів, зискав собі симпатію цілого руского народу.

Тож вітаємо Тебе о. Григорию щирим серцем на високом, але і тяжкім становищу, а хотий Тобі владича мітра може і неодну тернину втисне в скрань, подумай тоді, що сей біль зносиш для блага соток тисяч вірних, повірених Твоїй духовній опіці, для добра всего руского народу, який вміє оцінити і віддячити кождий, у тяжкім его лихоліттю висьвідчений ему добрий вчинок. Твоя праця і Твої високі прикмети серця та душі найшли скоро оцінку і високе відзначенє, але ми віримо, що не се було цілю Твого житя, а тільки хосенна діяльність на славу Богу і добро народа. Тож певно і тепер не устанеш в ній, а противно поцириш в міру збільшеного виднокруга Свого високого становиска. Щастя Боже до дальшого труду!

О. др. Григорий Хомишин є сином селянина з Гадинковець коло Тереховлі і має 37 літ. Ходив до гімназії в Тернополі, а богословські студії відбув на львівськім а опісля на віденьскім університеті. По ординації в 1893. р. був кілька літ сотрудником при катедральній церкві в Станиславові і катехитом в діючій школі ім. кор. Софії. Опісля був адміністратором

коломиїської парохії, а від двох літ є ректором духовної семинарії у Львові.

Про діяльність о. д-ра Хомишина яко катедрального сотрудника в Станиславові була в нашій часописі друківка із Станиславова в ч. 224. з 17. жовтня 1901. р., з якої наведемо деякі місца. Допись звучала:

»Нашу катедральну парохію і місто опускає о. др. Хомишин, перший катедральний сотрудник і переносить ся до Львова на префекта наук в духовній семинарії, завізваний на ту посаду Віпреосв. Митрополитом, резигнуючи заразом з сталої посади катехита виділової школи жіночої і з суплентури катехитурп при польській гімназії в Коломиї, куда мав вже в сім місяці відійти. О. Хомишин займав два рази посаду катедрального сотрудника, перед зложенєм докторату св. Богословія в Відні і по зложеню его. Своєю обороною діяльністю він відзначив ся в незвичайній мірі головно ревним і частим проповіданєм, через що в церкві на раннім і вечірнім богослуженю в неділі і свята участь вірних зросла до небувалих розмірів. — Другу его велику заслугу становить розбудженє жертволюбности на украшенє катедр, котру під ту пору реставровано, так що через его заохоту і принуку, крім звичайних датків до скарбони і жертв впрост до консисторії впливаючих, виключно на его руки надійшло жертв: на престол Пр. Діви Марії 4.866 К, на престол Розпятія 986 К, а на прибори до престолів, як обруси, подушки, ліхтарі і цвіти 921 К, т. є в часі від 1. січня 1900 до 30. вересня 1901. він зібрав разом на ту ціль 6.73 К.

»Третім ділом его діяльності було заснованє брацтва св. Йосифа Милостивого (23. падолиста 1899), котре має на цілі спомагати парохіяня дійсно убогих, грошем або живністю, закупуваною в християнських руских торговлях, зближати особисто заможніших до убогих і двигати морально упавших або упадаючих і т. д.

»За два роки послідні приробирав о. др. Хомишин 10.258 К 64 с на украшенє катедр і на бідних.

»Сі числа ствержені і провірені станиславівською Консисторією найліпше свідчать, кілько заслуг полишає по собі о. др. Хомишин, та яку страту тугецна катедральна парохія понесе через відїзд сего великого добродія людскости.

З яким жалем працано тоді о. д-ра Хомишина яко сотрудника при виїзді із Станиславова, так з тим більшою радістю привітають его там нині як єпископа

## Підвисшене конгруй.

(X) Сими днями явилась була в парламенті депутація з Чех, німецьких і чеських сьнящеників, котра іменем австрій-

ского клиру передала правительству і председателю парламентарних клубів а також на цісарській аудієнції петицію в справі підвисшеня конгруй. В петиції вказано на те, що материяльне положенє душпастирів значно останними часами погіршило ся і в прямо сумне та переймає більшу часть тривогаю о дальшу будучину. Без зависти слїдило духовенство, від котрого вимагає ся університетської освіти, як підвиспувано плати урядникам, учителям, скарбоній сторожі, жандармерії, возним, як управильнено відносини диурністів, в тій надії, що правительство згляне ся і на душпастирів. Однак надія завела. »Ще раз, сказано при кінці петиції, »підносить католицкий клир душпастирський свій голос і кличе з призволенєм і участію єпископату з пригнобленим серцем о відповідне вимогам новочасним управильненє конгруй з релігійного фонду, а коли сей фонд не встарчає, з державних фондів, позаяк іменно душпастирі залагоджують важні державні агенди.

Міністер-президент др. Кербер заявив депутатації, що признав вповні оправданими висказані домаганя і рад їм вволити. Показало ся, що др. Кербер добре ознакнений із справою конгруй, і вважає поагоду сеї справи конечною, позаяк вимір конгруй опирає ся на застарілих грошевих основах а вимоги ставляні в нинішних часах духовенству треба погодити з відповідною поправою материяльного положеня. Скоро лише рада державна перейде до успішної роботи, закінчив міністер-президент, предложить правительству відповідний начерк закона. (Сей начерк вже давно в міністерстві просьвіти виготовлено. Ред.)

Так само приобіцяли депутатації вволити єї домаганям міністри др. Гартель і др. Бем-Баверк.

В четвер була депутація у цісаря, а монарх прирік поінформувати ся і все можливе зробити в сій справі. Депутація вручила цісареві крім петиції пропамятне письмо про положенє католиків в Австрії. В тім письмі вказано також на щораз більше розятруванє національних суперечностей і на грозу сеї прояви. Одиноким способом заради сему лиху є плеканє любови ближнього і терпимости, а сі способи можна осягнути лише дорогою релігійного вихованя. А позаяк населенє Австрії є в 90% католицке, то католицка релігія є найліпшим середником проти національної загорілости і найкріпшою підвалиною монархії. Дятого пособлюванє католицкій релігії лежить в інтересі держави. На останку вказує пропамятне письмо на розкладові намаганя социяльної демокрації і інших протикатолицких сторонництв і просить цісаря о захист і пособлюванє католицкій Церкві.

Петиція в справі підвисшеня конгруй містить в собі такі домаганя: основна пла-

Уже вийшли накладом українсько-руської Вндавничої Спільки у Львові ул. Чарнецкого ч. 26.

86 (2—3)

АНТОЛЬОГІЯ УКРАЇНСЬКО-РУСЬКОЇ ЛІРИКИ

АКОРДИ

Перше руське докусове виданє, на роскішнім папері, з оригінальними ілюстраціями Ю. Панькевича, брошуроване 6 корон, в гарній оправі 7-50 корон, в роскішних оправах по 8, 9 і 10 корон.

Висилає ся лише за посылатою або за надісланєм грошей і порта 80 сот.

Вибрані поезії 88-ох українсько-руських авторів від Шевченя до наших часів, 20 аркушів великанської вісімки

та капелянів 1600 К, експозитів 2000 К, парохів 2400 К. Душпастирі мають право на 6 п'ятилітній, а іменно: капеляни по 200 К, експозити по 300 К, а парохі по 400 К. Активальний додаток має бути вимірюваний відповідно числу душ в приході, а іменно: за 500 душ для капеляна 10 К, експозитам 15 К, парохам 20 К, а при числі нижшій від 500 визначає ся повна квота. На случай недуги капелянів, експозитів або парохів має бути покрито заступство з інших фондів, а не з їх доходів.

Пенсія душпастирів має бути так управильнена, щоби они по 10-літній службі побирали 34% основної плати з п'ятиліттями, а та плата підноситься з кожним роком служби о 2-2% аж до скінченого 40-го року служби. При тій вимагає петиція, щоби капелян, котрий по скінченім 10-ім році служби приневолений іти на пенсію, був іменованій парохом і щоби йому вимірено емеритурі після норми прислугуючої парохом; в тій цілі мають від всего клиру побирати ся відповідні емеритальні вкладки з конгругі. Ся підвищена плата має бути вимірена на основі предложеної фасії після норми конгругального закона з 19. вересня 1898 р., а де третя особа обовязана платити душпастирові плату, має підвижку давати держава. Плата душпастирям має бути виплачувана з гори першого кожного місяця (в тій справі міністерство видало вже розпорядок, про який ми недавно звіщали. Ред.)

Окрім того відбуло ся в парламенті під проводом опата Бавмгартнера засіданє всіх послів-святчеників (о. Мандичевського не було) в згаданій справі, а також посол др. Фукс, котрий є референтом бюджету віроповідного, переговорював із згаданю депутатю.

Годило-б ся, щоби і руске духовенство в порозуміню і при участі владик подумало про якийсь крок в тій справі, божего положене ще сумніше як положене безженного латинського духовенства. Наляжало-б постарати ся о відпис згаданій петиції і о внесене від руского духовенства до компетентних чинників. Толците, а отверзет ся вам!

## Під розвагу.

(Надіслана статя).

(Конець).

Помічним средством в придбаню своєї господи є як-раз склепик і каса, котрі ведені правильно, чинном за уміщенє виплатять вартість закупленої реальности.

Сего не може для громад переводити чоловік замісцевий, тому кладемо таку вагу на працю на місци осілих одиниць і доки сї одиниці рівнодушно будуть відноситись до так пекучих по-

треб і змагань, доти праця і змаганя всяких видлів і відпоручників видавати будуть лишень неопестійні, хвилеві успіхи. Як відбиває ся нераз некористно брак провідника, порозуміня в чисто економічних справах на кишнях податників в громаді, дамо примір: Громада мурує школу. Має в місци придатну глину на цеглу, пісок, дрова, тож місто випалити цеглу в місци, привозить сї з міста віддаленого о мильо, дві а навіть і три. Цегла випалена на власну потребу на місци коштувала-б тисячка 16 К, а за привезену, не вчепляючи підводів, платять від 24—30 К. Примір 100.000 цегол а на кожній тисячці страту лишень 8 К + 2 К правів = 10 К то маємо страту 1000 К. Колиб ми додали до сего страту зарібку місцевого робітника і прийняли висшу ціну цегли, то страта виийшла-б значнійша. Примір знов, що громада будує церкву, влябаню, що може мати цеглу дешевішу для ужитку своїх громадян, то можемо представити собі кілька ми видаємо нераз непотрібно гроша з власної вини, бо задля непорядности. Се один примір, а кількож можна других навести, при котрих виявляє ся страта, пливуча з браку просвіти, розумного проводу і взаємного порозуміня.

Бачимо наглядно, що склепикі, ведені по селах, не кажу, уміло, але лише сумлінно, приносять доходу що найменше 100 К річно і дають удержанє бодай одній одиниці, а не стараємо ся о сего заведенє, або лишаємо без проводу, що упадає, або віднаймаємо з видимою власною шкодою.

Бачимо, що позичка грошева є конче потрібна, що селяни не знаходячи сєї помочи, нераз невеликої, у себе, запозичають ся по касах в місті, де і уділ і процент платити мусять та тратять робучий час, або що гірше запозичають ся по лихварях і тратять нераз газдіветво, а ми дивимось з легким серцем на сю прояву і не радимо сему.

Все те не новина а як, кажесь, стара байка як сьвіт, але щож по їй старости, коли до нині скрізь запустіде поле, роботи много, а ту всюду слів много обіцянок, а робітників мало, ледво денеде на цілий повіт виявить ся живійша робота.

Чутись дають і такі вискази: „Заложили б ми і касу і склеп, та нема кому вести“. Правда і се. В тій напрямі могло-б нам товариство Народна Торговля прийти з помочю. Розходило-б ся о інструктора, котрий би вів кількамісячний курс крамаретва і веденя каси. Курс такий достарчав би повітови се є поодиноким селам діловодчиків, висланих громадами на курс а Торговля мала-б може і користь, боже через ню вишколені крамарі повітавали-б з нею в торговельних зносинах.

Думаємо, що хотяй в сїм напрямі стрічали ми голоси підношувані в дневниках, не зашкодило-б сю справу відновити і бодай два три такі курси на пробу устроїти, може-б як-раз они причинили ся до живійшої акції економічної.

Не з докором приходимо, але з бажанєм, аби устала вже раз ся непорядність чи рівнодуш-

ність, аби в дійности розпочалась реальна робота. Розуміємо, що на се треба посвятити троха часу і так милого кождому спокою, але чей при добрій волі дало-б ся зробити.

Примірів маємо много, як з малих починів і у нас двигнено неодну гарну будівлю, неодну інституцію, котрою пишаємось, тож ідїм за сими примірами.

Підносимо сих кілька уваг під адресою Самбірщини, боже бачимо вже від давного часу змаганя одиниць, а неслїдно успіхів, яких би надїялись належало. На цілий повіт ні одної каси, склепиків мало, а деякі попереуродувано (хотяй приватні) навіть жидам.

Як иншу організацію просвітно економічну бачимо по кольоніях мааурских, або німецьких! Всюду читальні, власні хати, склепикі, каси, а у нас трудно о се.

## Япансько-російска війна.

### Пристани на далеких Сході.

Росіяни мають дві ідеальні пристани, які тепер стануть в першій лінії цілю япанського панору. В Порт-Артур Китайці вложили 80 мільонів, щоби вчинити его пристаню. Коли его відтак Росіяни заняли, докінчили вже тільки кільканайцятьма мільонами укріплень на доохрєсних горбах. Владивосток побудований самими Росіянами коштом до сорок мільонів, але бо тут вже сама природа сповнила найбільшу часть роботи, бо устроїла догідний захист хотяйби для найбільшої морської фльоти. Задля важности тих стратегічних точок, постараємо ся подати нашим читачам мапки з них, а се пояснить ліпше за всі описи. Тут застановимо ся над виглядами дотенерішого способу веденя воєнної акції Япанців супротив сих морских твердинь. Передовсім треба розрізнити між бомбардованєм міста, а боем з прибережними кріпостями. Бомбардованє є се киданє набоїв з великого віддаленя — борба є се мірене на надбережні батерії. При бомбардованю нападаюча фльота є зовсім безпечна, бо з великого віддаленя 15—18 кілометрів кидає своїми далекострільними гарматами набої на велику просторонь міста і пристани, в надї, що чей котрийсь впаде чи на корабель, чи на магазин і нанесе неприятелєви шкоди. Але цілє цілого міста є за велика, а магазини і доки займають зглядно небогато місця, а з другої сторони набої є дуже дорогі, то звичайно таким бомбардованєм кріности фльота наносить собі більше шкоди чим бомбардованю. І так бачилисьмо, що в Порт-Артурі при бомбардованю з дня 24. м. м. ушкоджено заледви кілька приватних домів і убито нять осіб цивільного стану та женщин, а у Владивостоці після 200 вистрїлів, які коштували грубо більше, чим 200 тисяч рубл. не було майже ніякої шкоди. До того ще і прецизия далекострільних гармат зменшає ся по кождім такім страшнім вибуху-стрілі. Тож європейські стратегіки дуже осуджують тактику япанських адміралів що-до

6

Володимир Бирчак.

## Урвана пісня.

(Новеля).

(Дальше).

XII.

І так минуло кілька днів. А за той час говорила ціла парохія — розуміє ся — лиш про Меценаса одного: про його красу, пристойність, його доброту, чемність, великодушність та много иньших а иньших — добрих а добрих прикмет.

Аж раз сказав пан-отець:

— Одно лише але, що він є кацап! Я ту — задля Гошовського закладаю читальню «Просвіти», аж ту лус! — роби тепер, що хоч!

— Ова! — сказала добродїйка. — Таж чей не схочеш задля дурних ветребенок відстрашити від хати так чесної людини?! Таж тепер

один лише вихід: отвори читальню Качковського!

— Тай другого нема! — сказав пан-отець — Патриотизм, — патриотизмом, Україна — Україною — а дитиною — дитина!...

І зараз на другий день, як до всечеснійшого прийшов церковний провізор, Іван Зарічний і сповістив, що вже затверджено статути читальні, сказав пан-отець, потрошки заікуючись:

— Та добре... добре... я з душі вам рад!.. та тепер... тепер вже годі! Як ми лиш подавались, то «Просвіта»... була ще порядна... а тепер... тепер — запродалась Ляхам! То й ми би совість свою запродали, як би за нею пішли!... А Качковського общество то знов що иньшого! До нього належать самі чесні люди — такі дверді Русяни, що то лиш честь може чоловікови принести, як записе ся між них! То й я радив би подаймо ще раз... — та вже до Качковського хйба!

— Та на мені не зіпре ся — відповів Іван Зарічний — Ёгомость за всіх нас письменні! Як кажуть: Качковський — най буде й Качковський! Нам до все одно! Ми все за ёгомостем!

Тай не лиш читальня одна тепер потерпіла, а ще й того самого дня завернув всечеснійший «Діло» назад до Львова, а запрумеровав собі «Галічаніна». Тай не лиш пан-отець стремів тепер так завзято до зміни давних обичаїв, але його слідами пішла і ціла родина. І зараз на другий день здіймила пані-добродїйка зі стін Ревіна образ «Запорожці» — і виийшла навіть і той гак, на яким він висів, а «доня України» палила знова всі числа «Діла», які де лиш найшла, щоб навіть духом його і не пахло — навіть і ті, що були на подї; а крім того відбирала що дня від сільського лісландя «Галічаніна» і розстелювала його на столі, так щоб, як хто лиш

увійде, він сам йому кидав ся у вічи. А тітка найшка знова на подї явесь давне число «Галицької зорі» ще з 49. року — увиділа в нім: ь, ф, ы і поставила коло зеркала у сивальні...

Оттак готовились усі на Меценасові відвідини. Про Гошовського ніхто і не згадував тепер; уважаючи всю справу його іграшкою дїтній. Місто того говорили всі і все лиш про Меценаса та Меценаса одного. А ті їх слова були мов веснянній пучки веснянної рожі: з них виривав він поправді мов рожа: такий гарний, любий, молодий!

(Дальше буде).



безхорого стріляння, бо ще кілька таких бомбардаментів, а япанські гармати будуть до нічого. Інакше стоять шанси при морській бою з надбережними кріпостями: вони перекиляють ся з разу на сторону тих послідних. Кріпость має вимірені дистанси (віддаленя), так що на надто далекі навіть не потребує відповідати, (як було у Владивостоці) а на догідні стріляє з повною прецизєю, тимбільше, що корабель на тлі голубого моря представляє собою певну, хоті і порушаючу ся ціль. Кріпостні ж батерії є так масковані травою, що годі їх навіть добачити, особливо при ужитю бездимного пороху. Але навіть колиб противник знав положенє батерій, тож вони представляють собою незелуку ціль і тим труднійшу до влученя, що положену високо. А до того ще і сам корабель змінє своє положенє, отже і віддаленє, а при тім і хитає ся — що все впливає дуже на влучність вистрілу. З сих причин стратегіки уважають значіне одної гармати в кріпости рівнозначним трем таким самим корабельним гарматам. Перший напад дня 9. лютого, коли то Япанці вночі хотіли приступом здобути неприготовлений на напад Порт Артур, хотіли збув ся вночі, дав пізнати япанській флоті силу кріпостних гармат: з тяжкими стратами мусіли они дофлути ся і кілька своїх кораблів відвести до Нагасакі до латаня. Відтак вже не важили ся більше підступати близько, а тільки пробували ще раз, розігнавши ся цілою силою пари, впакувати „брандери“, наповнені запальними і вибуховими матеріялами, до внутрішньої пристани і підпалити єї. Коли і се не удало ся, Япанці тільки здалека уряджували бомбардаменти, більше хіба для реклами і для заімпонуваня невіжним Китайцям, чим для серйозного воєнного успіху. „Нехай собі бомбардують“ кажуть російські стратегіки, тим лекше завданє буде мати з ними наша флота.

## Державна рада.

Ціле вчерашнє засіданє виповнило відчитуванє петицій та інтерпеляцій, нереплітуванє поіменними голосуваннями задля сего дословного читаня.

Коло польске підняло ся було посередництва між Чехами і Німцями, щоби довести між ними до порозуміння. Отже відповідь, яку одержало від виконуючого комітету німецьких стороництв, гласить: Повідомленє польських посередників приймають німецькі стороництва до відомости. Німецькі стороництва мусять покликати ся на своє кількакратно і широко поясненє становиско, що не довело би се до ціли, колиб самовільно винято деякі частини з цілого комплексу угодних справ в Чехах і на Моравах та вчинено їх предметом переговорів. Однак Німці готові прийняти пропозиції, які не противлять ся сій засаді.

В коментарі до тої відповіді подають Німці, що ся відповідь не є відмовною, але кладе натиск на „самовільнє виниманє“ справ. Однак тим не виключає ся, щоби з цілого комплексу деякі квестії були піднесені, стали предметом нарад і полагожденя, але се мусить збути ся в порозуміню з Німцями. Одним словом: Німці готові до уступок, але в заміну за якісь рекомпензати. Які се мають бути рекомпензати, вивсянять доперва будучі переговори.

## Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат. Єфрема, Павла п. рим.-кат. Евфемії — В понеділок: руско-кат. Теофілякта; рим.-кат. Бенедикта; — Вівторник: руско-кат. 40 Мучеників; рим.-кат. Октавіяна.

— Борба за руский університет. Вчора вечером відбуло ся в І сали львівського університету віче правників рускої народности при участі около 150 студентів. З професорів були присутні: др. Колесса яко відпоручник сенату, др. Долинський і др. Хлямтач яко делегати правничого відділу, др. Студинський і др. Дністрянський запрошені вічевим комітетом. Віче отворив і проводив нарадам акад. Яримович, голова „Кружка правників“. Зазначивши, що віче скликає „Кружок правників“ і яко таке буде займатися лише справою правничого відділу, уділив голосу референту акад. Січинському. Референт зганувши про

змаганя рускої молодіжи академічної від 1899. р. до основаня руского університету у Львові, представив в хронологічнім порядку історію правничого відділу львівського університету від 1848. р. Виклади відбували ся тоді в німецькій мові. В 1862. р. міністерске розпорядженє креує дві катедри з українською викладовою мовою. Катедру процедури цивільної обняв др. Лопушанський, а другу катедру, карного права др. Сроковскій. В 1871. р. вишло царське розпорядженє, на основі якого уеунено ествуючі обмеженя що-до викладової мови, а на доцентів мало ся покликувати такі сили, що виказали повну здібність викладати в одній з двох краєвих мов. Однак за час від 1862. до 1871. року не витворили ся відповідні сили між Русинами, аби по царськім розпорядженю могли здобути яку катедру, так що по Німцях перейшли всі катедри в польські руки. В 1879. році появило ся міністерске розпорядженє, яке заводить польську мову урядову на львівськім університеті. Університет від того року стає фактично польським, але правно є утравістичний, бо міністерске розпорядженє не зносить царського розпорядженя з 181. Далше референт згадав про ухвалу сенату на внесенє д-ра Пентака в 1882. р., аби знести обі катедри з рускою викладовою мовою, креовані в 1862. р., але сего рішеня сенату міністерство просьвіти не затвердило. Описав референт виказує поступати академічної молодіжи правничого відділу: Передовсім жадає обсади катедри процедури цивільної, яка стоїть опорожнена від 1873. р. по др. Сроковскім, додаючи, що кандидати на ню між Русинами найдуть ся. Так само є відповідні кандидати на катедри римского права, політичної економії і права торговельного і вексельного. Вкінці жадає, аби міністерство уділювало приобіцяннє запомаг на наукове образованє доцентів-Русинів і домагає ся установленя руских комісій для І і ІІІ правничого іспиту, та естави відповідні резолюції. — Перед приступленєм до дискусії над рефератом, забрав слово проф. др. Колесса. По зазначеню, що промовляє без нічного порученя, лише від себе, заявляє, що більшість (!) професорів-Полків львів. університету відносить ся прихильно до основаня самостійного руского університету, а професори Русини амагають, хоч иншими дорогами, до тої самої мети, що і студенти-Русини. Стверджує з вдоволенєм, що сєй постулат, не лише студентства але цілого руского народа, починає кристалізувати ся в виді, який дав повну заперуку сповненя бажань руского народа. Бєсідняк зазначає однак, що молодіж повинна тим ревнійше сповняти свої обовязки та витворити між собою наукові сили, які могли би нести світло науки з катедр будучого руского університету. В дискусії над рефератом акад. Січинського заберали слово акад. Ганкевич, Лозинський і сам референт, почім голова віча акад. Яримович відчитав резолюції поставлені референтом. Резолюції звучать:

Українська молодіж академічна львівського університету правничого факультету зібрана на університетскім вічу дня 18. марца 1904 в ділі попертя акції до основаня українського університету у Львові:

1) жадає креованя правничого відділу у Львові з українською викладовою мовою, згладно доповненя українських катедр, ествуючих на львівськім університеті, а в першій мірі безпосередно жадає креованя катедр римского права, політичної економії, права вексельного і торговельного і обсажденя катедри цивільної процедури;

2) звертає ся до міністерства з рішучим жаданєм, щоби відповідно до свого приреченя установило стипендії кандидатам, бажачим приєснобити ся до обнятя університетских катедр з українською викладовою мовою;

3) жадає установленя українських комісій іспитових до іспитів І правно-історичного і ІІІ політичного.

Сі три внесеня ухвалено череа аклямацію, а далше ухвалено поручити „Кружкові правників“, аби зняв єя зредатованєм меморіялу що-до згаданих постулатів і один примірник меморіялу доручив сенатові львівського університету, а другий примірник вручив череа двох делегатів міністрів просьвіти. — Коли більше ніхто не зголошував ся до голосу, голова замкнув віче о 1/2 10. год. вечером по звиш 2-годинній нараді.

— Замах на о. Пакижа дав поле до найширших коментарів, бо збув ся серед дуже загадочних обставин. Перед недавнім часом обікрадено о. Пакижа два рази на загальну суму 850 К і від того часу всі замки в мешканю змінено на вертгаймівські. Креденс також заосмотрений вертгаймівським замком, а мимо того сіль і масло були також затроєні. Дома перебуває замужня сестриница о. Пакижа разом з мужем будівничим підпривємцем. Надто приходив там слухач медицини п. Сохощкий, син пароха з Ланів, бобрєцко-го деканату, як близький знакоми і приятель дому о. Пакижа. Як кажуть, в окруженю о. Пакижа удержують, що сєй памір отрожня має тло політичне, а характеристичним є, що такий поважний дневник, як Przegląd, получил разом вістку з протестом станиславської капітули против номі ації одного кандидата з замахом на

другого мнимого кандидата на станиславський престол. Хотіли ми особито не даємо віри таким підозріням, то всеж таки знаменним є факт, якої слави завживають станиславські галапаси.

— Нова філія „Сокола“. Завдяки неутомимим заходам Русинів-патріотів в Камінці струмиловій заснован ся там гімнастичний „Сокол“ яко філія львівського Сокола. Статути вже затвердило ц. к. намісництво. Новій твердині сокольської організації пересилаємо „Щастє Боже“ до гарного зросту і розвитку та згуртованя під свої крила до праці для добра Невьки-України цілого камінецького повіта.

— Недокладне фаховє виобразуванє інструкторів, командантів та начальників обовязкових огневих сторожий громадских в Галичині, дало нашому „Соколові“ привід до внесеня до краєвого відділу меморіялу, в яким „Сокол“ запропонував утворенє офіційальної „Краєвої комісії іспитової з пожарництва“ зложеної з Русинів і Поляків. Комісія до переведеню іспиту мала би оречи, чи і о скілько іспитований кандидат є укваліфікований до веденя, згладно організованя громадских сторожий огневих. Сю гадку піднесену вперше нашим „Соколом“ можемо лишень як найширше поперти, бо лишень умістнє зорганізованє оборони пожарної може заобічати тим, в жаднім иншій краю не трафляючим ся, так численним пожежам, а надто спинить шкідливу роботу деяких людей та інституцій, які не маючи нічого єиїльного та не маючи понятя о пожарництві, організують сторожі нібиогневі, не для помочи населеню, але в цілях політичних або навіть в цілях чисто личних і замість нарід організувати, вводять між него дезорганізацію і деморалізацію.

— Здемаскована бляга. Народна канцелярія вислала делегата до Освєнціма, аби ствердити, чи донесенє польської польської праси про 2.000 руских робітників, перебуваючих там без роботи, є правдиве. Вчєра делегат доніс телеграфічно: „В Освєнцімі нема жадних руских людей, в Миловичах мало а й ті всі мають забезпечені місця“.

— 3 Тов а ім. Ів. Котляревского. Засіданє Виділу буде в понеділок дня 21. с. м. о 7. годині ввечер в „Рускій Бєсіді“.

— Тарасовє сьвято в Бережанах. Гімназіальна молодіж в Бережанах устроїла нині в суботу порянок в честь 43. роковин смерті Т. Шевченка. Музична часть програми зложена виключно з композицій М. Лисенка до слів Шевченка або народних пісень і з двох орхестральних продукцій.

— Із Самбора пишуть нам: Самбірська громада мимо заходів задля нестачі голосів переважно мужеских, бо дівожих є досить, не спромогла ся ще сего року на урядженє вечерниць в честь Шевченка. За се устроїли ученики тутешньої гімназії вечерниць з досить гарною програмою д. 12. с. м., а кандидати учит. семинарії устроюють дня 20. марца. З огляду, що в учительській семинарії наука музики і співу є предметом обовязковим і остає під умілим проводом учителя музики, випадають єї вечерниць що року величаво. — Наша театральна дружина переїхала з Дрогобича до Самбора і вже в четвєр дня 17. виставила в „Народнім Готелі“ „Сватанє Мусія або Піснї в лицах“. Пора передсьвяточна непригожа всагалі по менших містах для театру, бож то час реколекцій, час горячий для сьвященників доохресних, однак підчас першого виступу саяла була битком наповнена, а каса дуже добре донесала. Однак на перший виступ ся штука невідповідна, а управа театру на перший виступ, коли зібрана громада витає свою дружину, повинна з добром вистави більше числатись. — Дня 19. марца відбуде ся торжественнє утворенє вистави краєвих виробів, зладжена старанєм місцевого комітету, на котрого чолі стоїть бурмістр міста др. Штаерман. Заповідженє відкритє вистави відбуде ся по відправі в церкві і в костелі. Вистави тревати має до 5. цвітня.

— 3 Тернополя пишуть нам: Заходом кружка жіночого філії Р. Товариства педагогічного в Тернополі відбуде ся в четвєр дня 24. с. м. в сали „Мицацького Брацтва“ аматорське представленє, на котрім відіграні будуть дві комедійки: „Тітка Евфемія“ і „Золотий Ідол“. Початок о 8. год. вечер. Музика війскова. Дохід призначений на будову руского театру. — Заразом пригадує ся, що загальні збори тернопільської філії Р. Тов-а педагогічного відбудуть ся в пятницу дня 25. с. м. в комнатах „Рускої Бєсіді“ о 2. год. пополудни. На порядку денним між звичайною програмою буде і відчит д-ра Ол. Грабовского. О численну участь просить — Виділл.

— Заг. збори коломиської філії „Просьвіти“ а заразом поранок, присьвячений памяті Т. Шевченка відбудуть ся в пятницу дня 25. с. м. о 11. год. в сали „Народного Дому“ П пов. в Коломиї в отєм порядку: 1) Утворенє зборів. 2) Звіт уступаючому відділу. 3) Вибір відділу на р. 1904. 4) Вклад в господарства о. А. О. 5) Поранок Шевченковий, на який зложать ся співі, деклямації і промови о житю і значіню нашого Генія. 6) Роздача щєп межі тих членів „Про-

свѣти", що зложили членські вкладки за рік 1904. — Отеим маємо честь запросити Ви. членів і тих, що бажають вступити в члене "Просвѣти", до як найчисленнѣйшої участі в зборах і поранку. Вступ для членів вільний. — За Виділ: Др. Лесь Кульчицький, заст. голови. Іван Михалевський, секретар.

— **З Бучача.** Виділ товариства "Руска Бесѣда" в Бучачи подає сим до відомости, що зановіджені на день 20. с. м. товариські сходиви получені з відчитом проф. В. І. Масляка не відбудуть ся по тій причині, що того дня устроює гімназьяльна молодіж вечерок в честь Шевченка. — Концерт, який устроює тов. "Руска Бесѣда" в Бучачи в память 43. роковин смерті Тараса Шевченка відбуде ся в четвер дня 24. марця в сали "Сокола". Початок точно о 8. год. вечером. Цѣни вступу: Крісло 2 К, вступ на сали 1 К, а для шкільної молодіжи 50 с. — По концерті комерс в комнатах "Бесѣди". Билети можна дістати у п. Кліма Рогозинського, а в день концерту при касі.

— **Наша байдужність.** Із звіту діяльности "Народної Гостинниці" дізнаємо ся, що се товариство, яке має всі дані до як найкрасишого розвитку, на жаль, змогло здобути за 4 літа встановя всего лише 150 членів з уділами в квоті 3.462 К. Чи наш нарід вилічить ся коли з сеї байдужности? Маємо однак надію, що тепер, коли тов-о "Народна Гостинниця" веде пертрактації о купно власного дому у Львові, де буде мати готель і реставрацію, наша суспільність з повною готовістю і довірем поспішить товариству з помічю, випсуючи ся в его члени. Після §. 14 статута член. "Народної Гостинниці" має зложити 2 К вписового і найменше один уділ в висоті 20 К, однак кождий член може мати необмежене число уділів. Дивіденда виносила послѣднього року 5%.

— **Дрібні вісти.** В тернопільській в'язниці окр. суду вибух бунт в'язнів, які вибили вікна і хотіли виломати двері. — В Леодиюм виконали анархисти замах на директора поліції Льорента. Підкинена бомба ранила тяжко 9 осіб. — Судова розправа в Кракові проти обж. о крадіжки на зелізняцях покінчила ся вчера засудом: Стан. Скинського на 4 літа, Юл. Шеманського на 4 літа, Йос. Пілявського на 6 літ, Фед. Мочульського на 5 місяців, а Йос. Среднявського на 5 літ в'язниці. Прочих 10 увільнено.

— **Кждий Русин і Русинка повинен бути членом Руского Товариства педаг.** Вписове 1 К, вкладка членська річно 1 К.

### Телеграми

з дня 10. марця.

**Рим.** Папа Пії Х прийняв вчера колегію кардиналів, які склали наші желаня з нагоди его імянни.

**Прага.** Нас Naroda пише: Загально уважають, що парламентарне положенє поправить ся по сьвятах, та що Чехи не будуть приневолені до обструкції.

**Пільзно.** В ковальни "Австрия" коло Пільзна застрайкувало 1.200 робітників.

**Одеса.** З тутешного університету видалено 230 студентів за антидержавні демонстрації, а крім того увязнено 200 студентів.

**Тридент.** Вчера помер ту єпископ Емдрічі.

**Льондон.** З Берлина доносять, що держави як Росія, Туреччина, Сербія, Болгарія, Китай і Іспанія замовили в німецьких фабриках велику скількість пороху.

**Берлин.** З Сеулю доносять, що Японці допускають ся на Корей жостокостий. Щоденно вшашають по кількадесят урядників і інших Корейців, підозріних о зносини з Росеєю.

**Льондон.** Daily Mail доносить, що в ночи з 10. на 11. с. м. адмірал Макаров виїхав з цілою фльотою з Порт-Артура на повне море, але коли побачив японську флоту, завернув назад до пристані.

### Заява.

Не могучи всім інтересованим листовно відповісти, заявляю отсам, що так «Історію руско-кат. Церкви» в цѣні 60 сот., як також брошурки «З дум і думок» по 20 сот. — «Дудар і Епопеї пісні І» можна набувати в кнїгарнях Ставропільського Інститута у Львові, пп. Яблоньського в Тернополі, Цукеркандля в Золочеві, Веста в Бродях і Желиборського в Коломі.

З правдивим поважанєм

Яків Зробек,

85(3-3)

парох в Вертедї п. Заліці.

## Colosseum

### в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

→ Від 16. до 31. марця 1904. ←

### Нова величава програма!

Щоденно о 8. год. вечер представлене. В неділю і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлене. Билети вчаснїше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

### Читайте!

### Читайте!

### Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство "Просвѣти" бажаючи, щоби в кождій руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевшій збірник сих творів п. з. "ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА". Кнїжка, оправлена в полотно з золоченими витискама, може бути найгарнїшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланєм 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ "ПРОСВѢТИ" у ЛЬВОВІ** (Рынок ч. 10.).

За певну і добру льокацію поручаємо:

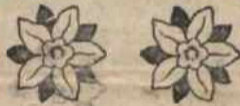
- 4 1/2% листи гіпотечні
  - 4% листи гіпотечні
  - 5% листи гіпотечні преміовані
  - 4% листи Товариства кредитового земского
  - 4% і 4 1/2% листи Банку краєвого
  - 4% позичку краєву
  - 4% облігації пропінацийні і вселїкі ренти державні
- Ті папери продаємо і купуємо по найточнїшій курсі деннім.

### КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

## БАНКУ Гіпотечного

## ДО КАНАДИ



як і до всіх других заморских земель переправляє **НАЙДЕШЕВШЕ** повсюди знакома фірма:

## V. KARLSBERG

HAMBURG, Ferdinandstrasse 15.

Пони хто шифкарту купить, нехай порівнає мої ціни з цінами агентів корабельних.

78(9-10)

## Чай з Бродів

### Житня волинська горілка

добірна (зарєєстрована)

### Найліпші Руми краєві і заграничні

(звісні руми брідскі)

### ff ректифікований Спїритус Bongout 97%

### горілки для концесіонариїв

(житнївка, контушївка, кмнїкївка)

поручає фірма

## БРАТЯ КАПЕЛЮШ Броди-дворець

Філія Львів-Підзамче (Знесїне)

на пробу в 5 кільограм. пакеті 1/2 фляшки житньої волинської, 1/2 фляшки Фасон-руму Jamaica і фунт чаю ліпшого корон 10 за послїплатою поштовою оплатно до кождої пошти в краю.

81(6-6)